

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/31/2020
Identifikačné číslo spisu: 8717210821
Dátum vydania rozhodnutia: 25.05.2022
Meno a priezvisko: Mgr. Dušan Čimo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:8717210821.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu T. B. I., trvale bytom v O., K. XXXX/X, zastúpeného JUDr. Matúšom Fabiánom, advokátom v Poprade, Nám. sv. Egídia 93, proti žalovanej Internet Mall Slovakia s.r.o., so sídlom v Bratislave - mestskej časti Ružinov, Galvaniho 6, IČO: 35 950 226, zastúpenej splnomocnenkyňou Advokátska kancelária Taragel a Akram, s.r.o. so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Starosaská 11, IČO: 50 413 091, o náhradu nemajetkovej ujmy a primerané finančné zadosťučinenie spotrebiteľa, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 20C/62/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 30. mája 2019 sp. zn. 7Co/11/2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30. mája 2019 sp. zn. 7Co/11/2019 v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej a v časti trov konania z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 29. júna 2018 č. k. 20C/62/2017-71 žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 8.000,- € a „nahradiť“ nemajetkovú ujmu (správne i tu „zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy“ - pozn. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) v sume 3.000,- €, oboje do 3 dní (od právoplatnosti rozsudku); v prevyšujúcej časti (čo do 500,- € na primeranom finančnom zadosťučinení, čo do 5.500,- € na náhrade nemajetkovej ujmy a tiež v časti požiadavky na úroky z omeškania 5% ročne z celej požadovanej sumy 17.000,- € od 4. decembra 2017 do zaplatenia) žalobu zamietol a vyslovil, že žalobca má voči žalovanej právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorých súd rozhodne samostatným uznesením. Takéto svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 1 ods. 1, § 2, § 3 ods. 1 a 5, § 4 ods. 1 písm. h/ a § 6 ods. 1, 5 a 9 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“); čl. 19 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov a nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky); čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (príloha oznámenia Federálneho ministerstva

zahraničných vecí ČSFR č. 209/ 1992 Zb.); §§ 11 a 13 a § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov, ďalej tiež len „O. z.“) a čl. 6 ods. 1, čl. 8, § 149, § 167 ods. 1 a 2 a § 215 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení zákona č. 87/2017 Z. z. a dnes už i neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „C. s. p.“).

2. Vecne mal za to, že žalobca si uplatnil oba nároky za preukázané porušenie jeho práva ustanoveného osobitným predpisom (zákonom o ochrane spotrebiteľa), ku ktorému došlo predajom mu žalovanou elektrického zariadenia (mobilnej vŕivky), pri ktorého použití utrpel úraz elektrickým prúdom ohrozujúci život a zanechávajúci trvalé následky na fyzickom i psychickom zdraví žalobcu, pričom nebezpečnosť zariadenia bola žalovanej známa už pred úrazom žalobcu a napriek tomu ho ďalej dodávala i potom, čo jeho predaj (ako nebezpečného výrobku) bol zakázaný (oficiálnym systémom spoločenstva Community Rapid Information System, zabezpečujúcim výmenu informácií o nebezpečných výrobkoch nepotravinového charakteru na úrovni Európskej únie a tiež Slovenskou obchodnou inšpekciou). V prípade miery intenzity zásahu do práva žalobcu na ochranu jeho života a zdravia považoval za dôvodnú požiadavku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (preto, že negatívne následky zásahu už nastali a morálne zadosťučinenie nie je postačujúce), nad rámec viac-menej teoretického rozboru inštitútu majúceho pôvod v úprave z O. z. aj zodpovednostného vzťahu však podľa neho požadovaná výška náhrady bola i napriek maximálnej závažnosti ujmy príliš vysoká (a on za primeranú okolnostiam, spôsobenú následku i reálne hroziacemu riziku považoval sumu 3.000,- €). I nárok na primerané finančné zadosťučinenie, vyvodzovaný z § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa bol podľa neho daný, keď dodávateľ porušil osobitnú úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov a to aj vo vzťahu k bezpečnosti dodávaných výrobkov. Aj v tomto prípade výška zadosťučinenia závisela od úvahy súdu, pri jej určení bolo treba zohľadniť najmä intenzitu a časové trvanie závažného konania i satisfakčnú aj sankčnú funkciu zadosťučinenia a ak bolo preukázané, že žalovaná nielenže nepostupovala s odbornou starostlivosťou, ale napriek jej vedomosti o osobe žalobcu (ako spotrebiteľa, ktorému bol dodaný nebezpečný tovar) aj kontaktoch na neho mu nijako nezabránila v používaní zariadenia a to po dobu minimálne 3 rokov a navyše jej bolo treba pričítať nespĺnenie povinností podľa § 6 ods. 5 aj 9 zákona o ochrane spotrebiteľa (čím došlo k vystaveniu žalobcu aj bližšie neurčeného okruhu spotrebiteľov riziku poškodenia zdravia či úmrtia), za primeranú sumu finančného zadosťučinenia bolo treba považovať 10-násobok ceny žalobcovi dodaného nebezpečného tovaru (10 x 800,- € = 8.000,- €). Napokon rozhodnutie o trovách konania bolo odôvodnené právne ust. 255 ods. 1 a § 262 C. s. p. a vecne úspechom žalobcu, u ktorého výška priznaných nárokov závisela od úvahy súdu.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej tiež len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 30. mája 2019 sp. zn. 7Co/11/2019 rozsudok prvoinštančného súdu v napadnutej časti vo veci samej, týkajúcej sa priznanej náhrady nemajetkovej ujmy a tiež vo výroku o trovách konania v časti týkajúcej sa nemajetkovej ujmy podľa § 387 C. s. p. potvrdil; vo výroku o uložení žalovanej povinnosti na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a v tejto časti žalobu zamietol; žalovanej priznal náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v časti týkajúcej sa primeraného zadosťučinenia v rozsahu 100% a žalobcovi v rovnakom rozsahu náhradu trov odvolacieho konania v časti týkajúcej sa nemajetkovej ujmy. Toto svoje rozhodnutie odôvodnil, pokiaľ šlo o zmenu rozsudku súdu prvej inštancie právne ust. § 388 C. s. p. a § 3 ods. 5 a § 6 ods. 5 a 9 zákona o ochrane spotrebiteľa, vecne potom názorom o nemožnosti priznania žalobcovi primeraného zadosťučinenia, pri ktorom je síce jediným predpokladom uplatnenia práva porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi (bez potreby vzniku spotrebiteľovi ujmy), k uplatneniu práva tu však nemôže dôjsť kedykoľvek, ale právo vzniká až po úspešnom uplatnení porušenia práva alebo povinnosti na súde. V prejednávanej veci sa porušenie povinnosti žalovanej podľa § 6 ods. 5 a 9 zákona o ochrane spotrebiteľa riešilo len ako predbežná otázka, takýto postup však podľa odvolacieho súdu možným nie je, nakoľko zákon ako predpoklad uplatnenia práva (na primerané finančné zadosťučinenie) výslovne uvádza úspešné uplatnenie porušenia práva či povinnosti a bez toho, aby súd v rozhodnutí skonštatoval porušenie konkrétneho práva alebo povinnosti (dodávateľom), sa spotrebiteľ primeraného finančného zadosťučinenia s úspechom domôcť nemôže.

4. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu v časti, v ktorej došlo k zmene rozsudku súdu prvej

inštancie, podal dovolanie žalobca (ďalej tiež „dovolateľ“). Prípustnosť dovolania, ktorým navrhol zmenu rozsudku odvolacieho súdu faktickým potvrdením rozsudku súdu prvej inštancie (t. j. tak, aby žalovanej bola uložená aj povinnosť zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie 8.000,- €) vyvodzoval z § 420 písm. f/ aj § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. Výtýkanú zmätočnosťnú vadu podľa neho založilo porušenie zákonného pravidla o viazanosti odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi, keď žalovaná odvolaním síce namietala aj nesprávne právne posúdenie veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C. s. p.), avšak výlučne vo vzťahu k interpretácii § 6 ods. 9 zákona o ochrane spotrebiteľa (a nie aj vo vzťahu k interpretácii § 3 ods. 5 rovnakého zákona, na ktorej odvolací súd založil svoje zmeňujúce rozhodnutie). Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. potom podľa dovolateľa zakladá nesprávne (príliš reštriktívne) vyriešenie (odvolacím súdom) otázky, čo považovať za úspešné uplatnenie práva v zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Hoci dovolateľovi nie je známe žiadne rozhodnutie najvyššieho súdu, riešiacie priamo uvedený problém, zo známej judikatúry (poukaz na rozhodnutia najvyššieho súdu vo veciach sp. zn. 4Obdo/45/2012 a 6Cdo/389/2015) vyplýva príkladný výpočet situácií interpretačne naplňajúcich pojem (napr. nárok na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo na určenie neprijateľnosti konkrétnej vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve) aj potreba uprednostnenia pri nejednoznačnom výklade toho výkladu, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa. Aj právoplatné priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, analogicky prirovnateľného k nároku na náhradu škody a majúceho pôvod v porušení práva žalobcu preto treba považovať za zákonom požadované úspešné uplatnenie práva, pričom interpretácia zvolená odvolacím súdom odporuje aj materiálnemu poňatiu spravodlivosti (ktorou nie je skonštatovanie formálnej neexistencie samostatného právoplatného výroku súdu o porušení práva spotrebiteľa a jeho dôsledok v podobe procesného neúspechu spotrebiteľa výlučne z tohto dôvodu).

5. Žalovaná navrhla dovolanie odmietnuť, resp. rozsudok odvolacieho súdu potvrdiť (? , správne „dovolanie zamietnuť“), keďže k porušeniu práva na spravodlivý proces postupom odvolacieho súdu tu podľa nej nedošlo a výklad ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, podaný odvolacím súdom, považuje za správny a jediný možný.

6. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie podala včas (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana sporu, v ktorej neprospech bol vydaný (v dovolaními dotknutej časti) rozsudok odvolacieho súdu (§ 424 C. s. p.) a to za splnenia i zákonných podmienok jej zastúpenia aj spísania dovolania na to určenou osobou (§ 429 ods. 1 C. s. p.), prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) a dospel k záveru, že dovolanie treba považovať za prípustné a zároveň aj dôvodné (nech aj v tomto prípade to platilo len u jedného a to v poradí druhého dovolacieho dôvodu, teda u výtýkaného nesprávneho právneho posúdenia veci v otázke, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá v doterajšej rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu vyriešená nebola).

K prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p.

7. Podľa § 420 písm. f/ C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 365 ods. 1 C. s. p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že a/ neboli splnené procesné podmienky, b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa odseku 2 rovnakého ustanovenia odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že

právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

9. Podľa § 380 C. s. p. odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný (odsek 1) a na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihliadne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (odsek 2).

10. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05).

11. Korektnou a ústavne konformnou interpretáciou úpravy pojmotej do zhora citovaných ustanovení C. s. p. treba podľa názoru dovolacieho súdu aj v podmienkach odvolacieho konania dospieť k záveru obdobnému tomu, aký platí v podmienkach konania dovolacieho. Hoci relevantná judikatúra rozlišuje medzi dôvodmi dovolania (ktoré sú prakticky len dva a to I. zmätočnosť podľa § 420 C. s. p. a II. nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 rovnakého zákona) a dôvodmi prípustnosti dovolania (ktorých je naopak celkom deväť, z toho šesť viažucich sa k dovolaniu pre zmätočnosť a tri k dovolaniu pre nesprávne právne posúdenie veci, všetky zanesené do jednotlivých písmen či už § 420 alebo § 421 ods. 1 C. s. p.) a v prípade odvolacieho konania na podobnú rozdielnosť a potrebu rozlišovania (evidentne pre povahu odvolania ako riadneho opravného prostriedku, za splnenia zákonom ustanovených podmienok pre určité typy rozhodnutí prípustného vždy) usudzovať nejde a je tu i úprava odvolacích dôvodov obrazne zlievajúca tie zodpovedajúce zmätočnostným vadám, namietateľným dovolaniami (podľa § 365 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ C. s. p.) s taktiež dovolaním namietateľnou vadou nesprávneho právneho posúdenia veci (písm. h/) a celým radom iných väd, dovolaniami prakticky nenamietateľných (týkajúcich sa najmä skutkového stavu); tým, čo treba pre oba spomínané typy opravných konaní (a opravných prostriedkov) považovať za spoločné, je viazanosť odvolacieho aj dovolacieho súdu výlučne uplatneným odvolacím dôvodom a nie aj tým, v čom konkrétne iniciátor tohto opravného konania existenciu uplatneného dôvodu vidí. Ak k takémuto záveru dospel najvyšší súd už pri posudzovaní dovolaní pre nesprávne právne posúdenie veci, teda mimoriadnych opravných prostriedkov s principiálne vyššou prísnosťou posudzovania ich prípustnosti a vyjadril ho tak, že stav viazanosti dovolacími dôvodmi neznamena nič viac a nič menej, než to, že pri podaní dovolania pre zmätočnosť nie je dovolací súd oprávnený skúmať prípadné nesprávne právne posúdenie veci (a naopak), na druhej strane ale prinajmenšom u dovolaní opretých o úpravu z § 421 C. s. p. nie je viazaný v dovolaní uvedeným podradením dovolania pod niektoré z písmen odseku 1 tohto paragrafu); niet žiadneho rozumného dôvodu, aby v odvolacom konaní neplatila obdoba práve uvedeného, ale presný opak (tu rozumej zošnúrovanie odvolacieho súdu odvolateľom tak, že tento by mal možnosť vyjadriť sa len k tomu aspektu právneho posúdenia veci, ktorý sa výslovne namieta).

12. Práve priblížené úvahy potom možno zovšeobecniť aj tak, že viazanosťou odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi je len nemožnosť prihliadnutia (s výnimkou podľa § 380 ods. 2 C. s. p.) z tzv. úradnej povinnosti na iný než v odvolaní uvedený odvolací dôvod, nie však aj jeho viazanosť vymedzením, v čom konkrétne uplatnený odvolací dôvod spočíva.

13. Pretože v prejednávanej veci bolo treba prisvedčiť žalovanej, že odvolací súd pri posudzovaní jej odvolania z vyššie naznačených medzí nevybočil a odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/

uplatnený bol, k zaťaženiu konania pred odvolacím súdom ani jeho výsledku vytýkanou zmätočnosťou vadu v tomto prípade (nielen preto, čo dovolateľ uviedol v dovolaní, ale ani pre zistený výskyt inej podoby postupu súdu na ujmu práva strany sporu na spravodlivý proces) nedošlo a dovolanie v časti vyvodzujúcej prípustnosť z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. nebolo prípustným a preto ani dôvodným.

K prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.

14. Žalobca však prípustnosť svojho dovolania vyvodzoval aj z § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

15. V tomto prípade došlo k sformulovaniu otázky, od ktorej vyriešenia závisel rozsudok odvolacieho súdu, v napadnutej časti zmeňujúci rozsudok súdu prvej inštancie (teda spôsobilý predmet prieskumu na základe dovolania podľa § 421 C. s. p.) akceptovateľným spôsobom (tu v podobe nastolenia dilemy, či za správnu možno považovať interpretáciu ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa ponúknutú odvolacím súdom alebo naopak jej významový protiklad) a nevznikli ani pochybnosti o tom, že tu ide o otázku právnú (otázku náležitej interpretácie ustanovenia právneho predpisu zjavne pripúšťajúceho rôznych výkladov), otázku významnú (u ktorej celkom konkrétna odpoveď odvolacieho súdu na ňu mala za následok procesný neúspech žalobcu v spore - i tu rozumej v dovolaní napadnutej časti, kým v prípade jej zodpovedania opačným spôsobom by aj výsledok sporu mal byť iný) a napokon (do tretice) o otázku v doterajšej rozhodovacej praxi odvolacieho súdu neriešenú (čo činilo dovolanie prípustným a to, či toto bude aj dôvodným, záviselo práve na tom, či dovolací súd riešenie ponúknuté odvolacím súdom prijme, alebo ho naopak odmietne).

16. Podľa čl. I § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie (právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa podľa čl. I § 1 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa) sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

17. Podľa čl. I § 2 písm. g/ zákona o ochrane spotrebiteľa na účely tohto zákona sa rozumie bezpečným výrobkom výrobok, ktorý za bežných alebo rozumne predvídateľných podmienok používania, inštalácie alebo údržby nepredstavuje po dobu určenú výrobcom alebo po dobu obvyklej použiteľnosti nebezpečenstvo pre spotrebiteľa alebo jeho používanie predstavuje pre spotrebiteľa vzhľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia len minimálne nebezpečenstvo alebo svojimi vlastnosťami zodpovedá požiadavkám podľa osobitného predpisu; podľa písmena h/ pred bodkočiarkou rovnakého zákonného ustanovenia potom nebezpečným výrobkom je výrobok, ktorý nespĺňa požiadavky uvedené v písmene g/.

18. Podľa čl. I § 3 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa každý spotrebiteľ má právo na výrobky a služby v bežnej kvalite, uplatnenie reklamácie, náhradu škody, vzdelávanie, informácie, ochranu svojho zdravia, bezpečnosti a ekonomických záujmov a na podávanie podnetov a sťažností orgánom dozoru, dohľadu a kontroly 8) (ďalej len „orgán dozoru“) a obci pri porušení zákonom priznaných práv spotrebiteľa.

19. Napokon podľa čl. I § 6 zákona o ochrane spotrebiteľa (inak ustanovenia zaradeného po marginálnu

rubriku „Uvádžanie výrobkov na trh a poskytovanie služieb“) na trh možno uviesť, ponúkať alebo predávať len bezpečné výrobky (odsek 1, časť vety pred bodkočiarkou);

predávajúci sa zbaví zodpovednosti za porušenie povinnosti podľa odseku 1, ak preukáže, že nemohol v čase predaja alebo ponuky vedieť o skutočnosti, že výrobok nie je bezpečný (odsek 4); ak sa predávajúci dozvie akékoľvek skutočnosti, ktoré nasvedčujú tomu, že predal spotrebiteľovi výrobok, ktorý je nebezpečný, je povinný spotrebiteľa bez zbytočného odkladu o tom informovať (odsek 5 veta prvá); povinnosti uložené v odsekoch 1, 2, 3 a 5 má rovnako výrobca, predávajúci, dovozca a dodávateľ (odsek 6) a ak výrobca, predávajúci, dovozca alebo dodávateľ zistili, že výrobok, ktorý uviedli na trh, je nebezpečný, sú povinní túto skutočnosť bezodkladne oznámiť orgánu dozoru a uviesť informácie o opatreniach, ktoré prijali alebo ktoré treba prijať na zabránenie ohrozeniu spotrebiteľa (odsek 9).

20. Dostatočne komplexným prístupom k súboru vyššie odcitovaných ustanovení podľa názoru dovolacieho súdu nemožno dospieť (aj s prihliadnutím k jeho skoršej judikatúre vrátane rozhodnutí akcentovaných dovolaním) k inému záveru, než je ten, že reštriktívny prístup k interpretácii úpravy (vrátane čl. I § 3 ods. 5 poslednej vety zákona o ochrane spotrebiteľa), kladúci spotrebiteľovi do cesty pri uplatňovaní práva prekážky v konečnom dôsledku spôsobilé viesť až k upretiu zákonom garantovaného práva, aj z pohľadu splnenia záväzkov prijatých v súvislosti s členstvom Slovenskej republiky v Európskej únii, nemôže obstať.

21. Eurokonformným a k slabšej strane spotrebiteľského vzťahu náležite ústretovým sa preto javí len taký výklad úpravy urobenej aj predmetom sporu v prejednávanej veci, pri ktorom splnením podmienky úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, zakladajúcej právo spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie podľa čl. I § 3 ods. 5 vety tretej zákona, je vyslovenie sa súdom o porušení práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi v akomkoľvek rozhodnutí v prospech spotrebiteľa (aj vo forme konštatovania porušenia len v odôvodnení rozhodnutia ako otázky predbežnej).

22. Rozsudok odvolacieho súdu v prejednávanej veci, v dovolaní výslovne napadnutej časti vo veci samej konštatujúci presný opak práve uvedeného, preto bolo treba považovať za rozhodnutie spočívajúce na nesprávnom právnom posúdení veci.

23. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 C. s. p.). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 C. s. p.).

24. Pretože odvolací súd sa pri svojom rozhodovaní riadil názorom o potrebe vyslovenia úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a/alebo osobitnými predpismi samostatným rozhodnutím (v jeho výroku) a tento názor dovolací súd nepovažuje za správny, pričom odvolací súd sa práve z dôvodu riadenia sa dovolacím súdom neprijatým názorom už nezaoberal (na rozdiel od súdu prvej inštancie) úvahami na tému primeranosti žalobcom požadovaného zadosťučinenia; bol daný dôvod zrušenia len jeho rozhodnutia (odvolacieho súdu) a to v dovolaní výslovne napadnutej časti vo veci samej a tiež v závislých výrokoch o trovách konania (§ 439 písm. a/ C. s. p.) a vrátenia veci na ďalšie konanie práve tomuto súdu.

25. Najvyšší súd preto rozhodol spôsobom uvedeným vo výroku tohto jeho uznesenia.

26. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd je viazané právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C. s. p.). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 454 ods. 3 C. s. p.).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok